

Vastaus valtuustoaloitteeseen / ampumaharrastuksen mahdollisuuksien parantamiseksi Kuopion alueella

Hyvinvoinnin edistämisen johtaja Janne Hentunen Hyvinvoinnin edistämisen tukipalvelut

Karoliina Partanen ja Marko Kilpi sekä 21 muuta allekirjoittajaa ovat tehneet 27.3.2022 seuraavan valtuustoaloitteen ampumaharrastuksen mahdollisuuksien parantamiseksi Kuopion alueella.

Valtuustoaloite

Kuopiossa ampumaharrastusta sen eri muodoissa harjoittavien mahdollisuuksia harrastamiseen on kavennettu viime vuosina. Raasion rata, jota muun muassa reserviläiset käyttivät, on jo suljettu vuoden vaihteessa. Samaan aikaan Kuopion kaupunki on sulkenut Kuopion Linja-autoaseman alakerrassa sijainneen sisäämpumaradan. Kuopiolaisten mahdollisuudet ampumiseen on jopa heikot verrattuna esimerkiksi pääkaupunkiseutuun tai Pohjanmaahan. Kuopiossa ampumaratojen määrä, laatu ja saavutettavuus eivät vastaa harrastajien määrää eivätkä erityisesti reserviläisten tai toiminnallista ampumista harjoittavien harjoittelun laadullista tarvetta. Ratoja käyttää harrastustarkoituksessa esimerkiksi Kuopion Urheiluampumaseura, Kuopion Ampuma- ja Metsästysseura, lukuisat muut metsästysseurat, Pohjois-Savon reserviläispiiri ry ja Pohjois-Savon reserviupseeripiiri ry.

Ampuharrastuksen, erityisesti toiminnallisen ampumisen, mahdollistaminen on koko yhteiskunnan etu ja turvallisuuden osatekijä. Tämä on erityisen selvää juuri nyt. Reserviläisten harjoittelu on liikaa kytköksissä Puolustusvoimilta saatuihin vuoroihin. Puolustusvoimien oma harjoittelutarve on kasvanut ja samalla reserviläisten mahdollisuudet harjoitella Rissalassa ovat vähentyneet. Suurin osa kuopiolaisista 20–60-vuotiaista miehistä on reserviläisiä. Sodan ajan puolustusvoimat koostuvat noin 90 % reservistä, jonka ampumataidon todellinen ylläpito on kiinni heidän omasta aktiivisuudestaan ja erityisesti harjoitusmahdollisuuksista.

Muuttuneen globaalien tilanteiden takia kuopiolaisten ampumaseurojen jäsenmäärä on räjähtänyt. Vuonna 2021 reserviläisiä liittyi yhdistykseen 195. Vuoden 2022 aikana heitä on liittynyt jo aloitteen jättämisen hetkellä 312. Voimakkaasti lisääntyvän jäsenmäärän vuoksi sovelletun reserviläisammunnan kurssien määrää kasvatetaan Pohjois-Savossa tuplaamalla kurssien lukumäärä. Vapaaehtoiseen maanpuolustuskoulutukseen on Suomessa ennen Venäjän oikeudetonta hyökkäyssotaa ilmoittautunut 150 henkilöä päivätasolla. Venäjän hyökkäyssodan alettua on määrä kasvanut 700 henkilöön päivässä ja luku kasvaa.

Ampumaharrastus ja sen mahdollistaminen vaikuttaa myös yhteisön muuhun hyvinvointiin. Esimerkiksi Kuopion Reserviläiset vaikuttavat aktiivisesti asukkaidemme hyvinvointiin muun muassa olemalla mukana Kuopion kaupungin kampanjassa, jolla pyritään yksinäisyyden ehkäisyyn. Ampumaharrastus on siten muutakin kuin ampumista. Ampuradalla kokoontuminen

yhteisen harrastuksen parissa tukee monia tavoitteita. Tällä hetkellä kuopiolaiset ampuvat Heinjoen ampumaradalla. Rata ei ole ajantasainen käyttöominaisuuksiltaan. Radan käyttöön ottamisen jälkeen ampumaharrastuksen muodot ovat muuttuneet merkittävästi. Nykyisellään Heinjoen ampumarata ei mahdollista toiminnallista ampumista eikä esimerkiksi pistooliradalla edes tavallisimpien lajeissa käytettävien aseiden ja kaliberien käyttöä.

Vuonna 2020 Suomen ampumaurheiluliitto ry:n kilpailulisenssin haltijoista 41 % oli Practical-ampujia. Heinjoen olemassa olevat radat ja hallintomalli ovat 40-vuotta vanhoja, eivätkä ne vastaa Practical-ampujien harjoittelutarpeita.

Kuopiolaisten reserviläisten kenttäkelpoisuuden ja ampumataidon ylläpito Kuopiossa edellyttää, että Kuopio järjestää asianmukaiset ratatilat ja paikat ampumiseen Kuopion alueelta. Myös kasvanut harrastustarve ja harrastamisen muotojen monipuolistuminen edellyttävät ratojen ja paikkojen uudistamista. Ratatiloja ja paikkoja on käyttämässä myös maanpuolustus-kouluyhdistys, jonka tarjoamien ampumakurssien määrä on Pohjois-Savossa puolittunut johtuen puutteellisista harjoittelupaikoista.

Esitämme, että Kuopion kaupunki saattaa pikaisesti ampumaratojen lukumäärän ja laadulliset tarpeet vastaamaan kasvanutta harrastustarvetta. Kuopiossa ei ole käytössä toiminnalliseen ampumiseen soveltuvia ampumamonttuja eikä pitkiä kivääriratoja. Ampumaharrastuksen harjoittamisen mahdollisuuksien lisääminen on selvä viesti kuopiolaisille ja myös paikkakunnan ulkopuolisille siitä, että kaupunkimme kokonaisturvallisuudesta pidetään huolta harrastusmahdollisuuksien parantamisen lisäksi.

Esitämme, että Kuopion kaupunki ottaa viipymättä Heinjoen uuden ampumaradan valmisteluun. Kaupungin tulee osoittaa välittömästi riittävät resurssit uuden ympäristöluvan hakemiseen. Luvan edellyttämät piirustukset on laadittava ensi tilassa. Enää ei ole aika pitkittää asian valmistelua.

Lisäksi esitämme, että kaupunki selvittää, onko nykyinen Heinjoen ampumaradan hallintomalli yhdenvertainen kaikkien rataa käyttävien harrastajien ja harrastusmuotojen näkökulmasta.

Vastaus

Heinjoen ampuma- ja moottoriratakeskuksen historia ulottuu 1980-luvulle. 16.7.1985 terveyslautakunnan valvontajaosto myönsi luvan ampuma- ja moottoriradan sijoittamiseksi Heinjoen alueelle. Vuonna 1986 valmistui alueen yleissuunnitelma, jossa alueelle esitettiin uusia toimintoja. Yleissuunnitelman laatimisen lähtökohtana oli Kuopion kaupungin kaavoitusosaston tekemä alueen käyttösuunnitelma 2.5.1985, jossa esitettiin alueelle uusia toimintoja. Lisäksi yleissuunnitelmassa mainitaan, että *”mikäli alueelle kuitenkin aiotaan rakentaa sellaisia ratoja (FK, minitrial, speedway, ajoharjoitteluradat), joita em. sijoituspaikkaluvussa ole mainittu tulee niihin erikseen em. päätöksen mukaisesti hakea terveyslautakunnan valvontajaoston lupa (ts. muutos sijoituspaikkalupaan)”*. Lähde: Heinjoen ampuma- ja moottoriradan yleissuunnitelma 23.5.1986.

12.6.2003 Kuopion kaupungin vapaa-ajanlautakunta käsitteli Heinjoen ampuma- ja moottoriratakeskuksen yleissuunnitelman päivittämisen tarvetta ja päätöksen lähtökohtana oli, että *”Heinjoen ampuma- ja moottoriratakeskuksen suunnittelun lajien ja suorituspaikkojen lähtökohtina käytetään sijoituspaikkaluvan saaneita sekä jo käyttöön hyväksytyjä ratoja ja lajeja huomioiden lajivaatimusten muutokset sekä tarvittavat huolto-, so-*

siaali- ja yleisötilat. Ampumahiihdon harjoituspaikka sekä kilpailumahdollisuudet erityisesti pienempien kilpailujen osalta liitetään ampumaratojen suunnitteluun. Rallicross- ja rallisprint-ratojen sekä kivääriampumaradan kilpailupaikkojen ja uusien lajien osalta selvitetään toimintojen soveltuvuus sekä sopivuus”.

Kuopion kaupungin vapaa-ajanlautakunnan 12.6.2003 tekemän päätöksen esitystekstissä mainitaan, että ”*Kuopion kaupungin terveyslautakunnan valvontajaosto on 14.5.1991 (§ 99) myöntänyt sijoituspaikkaluvan Heinjoen ampuma- ja moottoriratakeskukseen seuraaville toiminnoille: pienoiskivääri-, pistooli-, villikarju-, hirvi- ja haulikkoampumaradat sekä kivääriampumaradan harjoittelupaikat. Moottoriradoista sijoituspaikkalupa on myönnetty mikroautoradalle, jokamiesluokan autoradalle sekä motocross- ja minitrialradoille. Kivääriampumaradan kilpailupaikoille ja rallicrossradalle ei ole tuolloin myönnetty sijoituspaikkalupaa. Korkein hallinto-oikeus on päätöksellään 17.3.1995 pysyttänyt sijoituspaikkalupapäätöksen voimassa.*

Kaupungin ympäristölautakunta on hyväksynyt 06.02.2001 (§18) motocrossradan lajeina motocross, mini – trial, enduro ja kelkkacross moottorikelkoilla sekä autoradan lajeina jokamiesluokka ja rallisprint käyttöön tietyn päätöksessä määritellyin ehdoin.

Kaupungin ympäristölautakunta on päättänyt 25.2.2003 (§ 17), että Heinjoen ampuma- ja moottoriratakeskuksen toiminnalle on haettava ympäristölupa 30.9.2003 mennessä”. Lähde: vapaa-ajanlautakunnan kokouksen 12.6.2003 esittelyteksti asianumerosta 64.

Päivitetty yleissuunnitelma valmistui vuoden 2003 aikana ja se hyväksyttiin kaupunginhallituksessa. Kokouksessaan 13.6.2006 §61 Kuopion kaupungin ympäristölautakunta myönsi ympäristönsuojelulain 28§:n mukaisen ympäristöluvan Heinjoen ampuma- ja moottoriratakeskukselle. Lupa koskee olemassa olevan toiminnan jatkamista. Ympäristölautakunnan päätöksestä tehtiin valitus, joka käsiteltiin Vaasan hallinto-oikeudessa 2009 ja Korkeimmassa hallinto-oikeudessa 2010. Korkein hallinto-oikeus myönsi ympäristöluvan 22.10.2010.

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta käsitteli kokouksessaan 12.11.2013 75§ Heinjoen ampumahiihtoalueen rakennesuunnitelmaa sekä ampumapaikkojen lukumäärän kasvattamista yleissuunnitelman mukaisesta 24 ampumapaikasta 30 ampumapaikkaan.

Heinjoen ampuma- ja moottoriratakeskuksen suorituspaikoista on valmistunut yleissuunnitelman ja hyväksytyyn ympäristöluvan mukaiset villikarjuradat, hirviradat, luodikkorata, pistoolirata ja ampumahiihdon suorituspaikat. Syksyllä 2022 valmistuu pienoiskiväärirata. Yleissuunnitelman mukaiset, haulikkorata, 150 metrin kiväärirata ja practicalin suorituspaikat eivät ole valmistuneet. Moottoriurheilun osalta on valmistunut motocross, jokamiesluokka, rallisprint sekä enduron suorituspaikat. Yleissuunnitelman mukainen kartingrata ei ole valmistunut.

Aloitteessa mainitun linja-autoaseman alakerrassa sijainneen sisäämpumaradan vuokrasopimus irtisanottiin vuonna 2021 tehtyjen sopeutustoimenpiteiden vuoksi.

Kesäkuussa 2022 on aloitettu alueen jatkosuunnittelu erityisesti practicalin vaatimien olosuhteiden osalta. Suunnittelua tehdään aktiivisesti yhteistyössä Kuopion Urheiluampumaseuran sekä muiden asiantuntijoiden kanssa. Suunnittelun lähtökohdiksi on sovittu, että ensimmäisessä vaiheessa toteutussuunnitelma tehdään yhdelle practicalin suorituspaikalle hyväksytyyn yleissuunnitelman ja voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti. Suorituspaikka on tarkoitus toteuttaa vuoden 2023 talousarviomäärärahan puitteissa.

Mikäli käyttäjätarve suorituspaikkojen osalta muuttuu hyväksytystä yleissuunnitelmasta sekä voimassa olevasta ympäristöluvasta vaati tämä yleissuunnitelman sekä ympäristöluvan päivittämistä. Yleissuunnitelman päivittäminen tulee tehdä siten, että huomioidaan jo sijoituspaikkaluvan saaneita sekä jo käyttöön hyväksytyjä ratoja ja lajeja huomioiden lajivaatimusten muutokset.

Ampumaratojen perustamiseen ja ylläpitämiseen luvan antaa Poliisihallitus. Voimassa olevan ampumarataluvan Heinjoelle on poliisihallitus myöntänyt 1.11.2021. Lupaehtojen mukaisesti nykyiset ampumaratojen järjestyssäännöt sekä ratavastaava(t) on hyväksytyt luvassa.

Heinjoen ampumaratojen hallintomallin sekä järjestyssääntöjen päivittäminen, tulee se tehdä yhteistyössä Kuopion kaupungin, poliisin sekä alueen käyttäjien kesken. Järjestyssääntöjen päivittämisessä tulee huomioida lisäksi nykyisen ympäristöluvan mukaiset melun raja-arvot, jotka määrittävät valmistuneiden ampumaharrastuksen suorituspaikkojen toimintaa.

Heinjoen valmistuneiden ampumaratojen osalta on tehty hoito- ja ylläpitosopimus Kuopion Ampuma- ja Metsästysseura Ry:n kanssa. Sopimuksessa on sovittu seuraavaa:

- Kuopion Ampuma- ja Metsästysseura ry:lle kuuluu yllämainittujen ampumaratojen, niihin kuuluvien rakennusten ja rakennelmien sekä sen ympäristön hoitoon ja kunnossapitoon liittyvät tehtävät, joita ovat mm. puhtaanapito annettujen ohjeiden ja määräysten mukaisesti (sis. roskien kuljetus), ratojen ylläpito, ratojen käytön valvonta (mm. järjestyssääntöjen sekä käyttöaikojen ja -vuorojen noudattaminen) sekä rata-alueeseen liittyvien suojarakennelmien vuosittainen hoitaminen. Ratoihin liittyvien avainten luovutuksesta ja avainrekisterin ylläpidosta vastaa Kuopion Ampuma- ja Metsästysseura ry. Kuopion Ampuma- ja Metsästysseura ry:n tulee pitää kirjaa jätehuollosta (jätelajit, jätteiden keräystapa, jätemäärät ja jätteiden toimituspaikka), wc – toimintojen järjestystavasta harrastustoiminnan ja kilpailujen aikana sekä toiminnan häiriöistä, ympäristövahingoista yms. sekä antaa selvitys niistä Kuopion kaupungille toimintavuoden loppuun mennessä. Ympäristövahingoista tulee välittömästi ilmoittaa kaupungin ympäristöviranomaiselle.
- Ampumaradat on pidettävä asianmukaisesti käyttäjille turvallisina ja käyttökunnossa sekä valvotusti käyttövuorojen mukaisesti avoinna radan käyttöaikoina.
- Ratojen ja niiden ympäristön hoitoon ja ylläpitoon tarvittavat työkalut ja tarveaineet hankkii Kuopion Ampuma- ja Metsästysseura ry itse.
- Kuopion Ampuma- ja Metsästysseura ry vastaa mahdollisesta ratojen hoidon ja ylläpidon laiminlyönneistä aiheutuneesta vahingosta tämän sopimuksen kohdassa 1. mainittujen tehtävien osalta.

Kuopion kaupunki

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta

07.09.2022

61 §

Vaikutusten arviointi -

Esitys

Esitän, että hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää antaa edellä esitetyn lausunnon vastauksena valtuustoaloitteeseen.

Liitteet

8 2935/2022-3 Valtuustoaloite

Valmistelija

Mika Venäläinen

puh. +358 44 718 2516

Kari Tapani Andronoff

puh. +358 44 718 1344

Saku Kekäläinen

puh. +358 44 718 2515

Ilja Venäläinen

puh. +358 44 718 2500

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta päättää hyväksyä hyvinvoinnin edistämisen johtajan esityksen.

Päätös

Esittelijä päätti vetää asian pois esityslistalta.

Kati Vähäsarja poistui kokouksesta klo 17.14 asian esittelyn aikana.

KUOPIO

Pöytäkirja

8/2022

6 (6)

Kuopion kaupunki

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta

07.09.2022

61 §